

Persbericht

PB09-047
25 juni 2009
9.30 uur

lets meer banen dan een jaar eerder

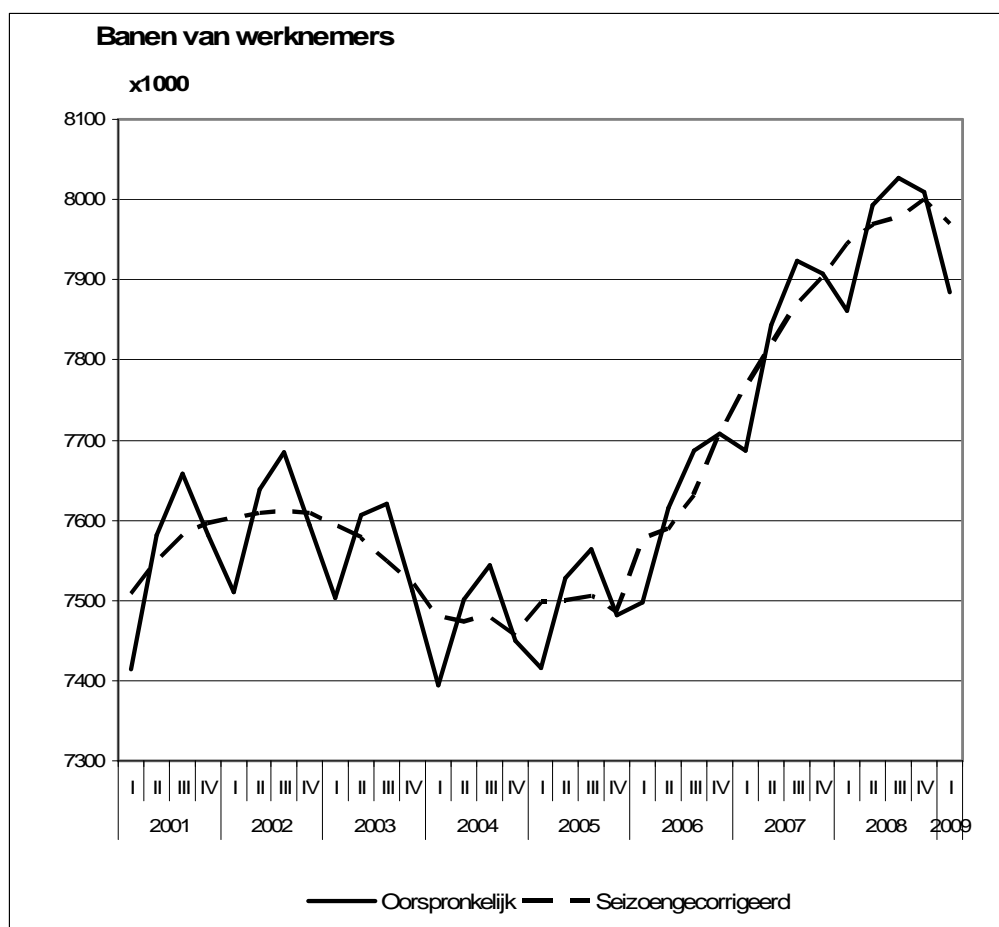
- **Eerste kwartaal 2009 telt 23 duizend banen meer dan een jaar geleden**
- **Voor het eerst in 3 jaar kwartaal op kwartaal krimp van aantal banen**
- **Loonkostenstijging valt terug tot 1,7 procent**
- **Grote verschillen in loonkostenstijging per bedrijfstak**

In het eerste kwartaal van 2009 waren er 23 duizend banen van werknemers meer dan in hetzelfde kwartaal van 2008, daarmee komt het aantal banen uit op 7,9 miljoen. De toename is de laagste sinds 2005. In vergelijking met het voorgaande kwartaal nam het aantal banen af. Rekening houdend met seizoensinvloeden waren er in het eerste kwartaal van dit jaar 31 duizend banen minder dan in het vierde kwartaal van 2008. Dit is de eerste krimp in ruim drie jaar. De loonkosten per arbeidsjaar waren 1,7 procent hoger dan een jaar eerder. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

Het aantal banen was in het eerste kwartaal 0,3 procent hoger dan een jaar eerder. Deze stijging is aanzienlijk minder dan in de voorgaande twaalf kwartalen. Er waren vooral meer banen in de zorg en in de handel. Er waren echter veel minder uitzendkrachten aan het werk. Ook waren er lichte dalingen in industrie, landbouw, horeca en transport en bij de financiële instellingen. In vergelijking met het vierde kwartaal kromp het aantal banen van werknemers echter met 0,4 procent. Dit is de eerste krimp na drie jaren banengroei. Alleen in de zorg en de rest van de collectieve sector groeide de werkgelegenheid. In het bedrijfsleven nam de werkgelegenheid af, vooral onder uitzendkrachten, in de horeca, de industrie en in het vervoer. De forse krimp van de economie heeft in het eerste kwartaal van 2009 niet geleid tot een vergelijkbaar banenverlies. De werkgelegenheid in Nederland reageert met vertraging op omslagen in de conjunctuur.

De lonen van werknemers per arbeidsjaar waren in het eerste kwartaal 1,7 procent hoger dan in het eerste kwartaal van 2008. Dit is aanzienlijk minder dan de CAO-loonstijging in dezelfde periode van 3,5 procent en ook veel minder dan de loonstijging in voorgaande kwartalen. Opvallend is ook de grote spreiding van de loonstijging naar bedrijfstakken. Dat de feitelijke loonstijging achterblijft bij de CAO-loonstijging komt vooral doordat variabele beloningselementen in omvang zijn afgenomen. Voorbeelden daarvan zijn bonussen en winstdelingen, met name in de financiële sector. Ook liepen de inkomsten uit overwerk e.d. terug zoals in de industrie en de transportsector. In het onderwijs was de loonstijging juist groot door nabetaling van loonstijgingen over voorgaande maanden. De loonkosten per arbeidsjaar waarin ook de werkgeverspremies zijn opgenomen stegen met 1,7 procent even hard als de lonen. De werkgeverspremies voor pensioenen gingen omhoog, die voor werkloosheid en de zorgverzekering omlaag.

Zoals gebruikelijk zijn de cijfers voor de voorgaande drie jaren voor de banen en de lonen aangepast op basis van meer en betere informatie. De aanpassingen van de banengroei zijn gering. De banengroei voor 2008 komt 0,1 procent lager uit. De loonstijging komt in alle jaren iets hoger uit. Dit werkt ook door in een hogere loonkostenstijging.

Bron: CBS

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Net als bij de economische groei worden ook van banen en lonen meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd over een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* van de banenontwikkeling wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd in het persbericht economische groei. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar en informatie over de ontwikkeling van de loonkosten.

De kwartaalgegevens worden eenmaal per jaar in juni geïkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen

kunnen worden verrijkt. Deze herijkte gegevens worden gepubliceerd bij het beschikbaar komen van de gegevens over banen en lonen over het eerste kwartaal.

De banen van werknemers die vóór 2009 werkzaam waren bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) werden geboekt bij de bedrijfstak zakelijke dienstverlening. Na de fusie van het CWI per 1 januari 2009 met het Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen (UWV) worden zij geboekt bij de bedrijfstak openbaar bestuur. De overboeking betreft 4 duizend banen. Voor deze overboeking zijn de tijdreeksen niet gecorrigeerd.

Bronnen en definities

De gegevens in dit persbericht zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen die deel uitmaken van de Nationale rekeningen. Bij het samenstellen van de Arbeidsrekeningen worden diverse bronnen met arbeidsgegevens geïntegreerd tot een samenhangend stelsel.

De gegevens in dit persbericht hebben uitsluitend betrekking op banen van *werknemers*. Zelfstandigen blijven dus buiten beschouwing. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekeningen is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Voor de banen worden ook seizoen gecorrigeerde kwartaalcijfers gepubliceerd. Hierdoor is vergelijking van kwartaal op kwartaal mogelijk. Omslagen in de ontwikkeling worden bij seizoen gecorrigeerde cijfers eerder zichtbaar. De seizoen gecorrigeerde cijfers van voorgaande kwartalen kunnen bij toevoeging van een nieuw kwartaal fractioneel zijn veranderd door herberekening van het seizoenpatroon.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijd banen. Twee halve banen leveren samen dus één arbeidsjaar op. Arbeidsjaar en voltijd baan worden hier gebruikt als synoniemen.

De gegevens over loonkosten in dit persbericht zijn gebaseerd op de beloning van werknemers volgens de Nationale rekeningen. De beloning omvat twee hoofdcomponenten: lonen enerzijds en sociale premies die de werkgever betaalt anderzijds. De post lonen omvat naast het bruto loon in geld ook loon in natura en onkostenvergoedingen in verband met de dienstbetrekking (zoals kosten woon-werkverkeer). De sociale lasten omvatten de werkgeversbijdragen voor onder meer werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, zorgverzekering en pensioen.

Een bijzondere vorm van loonkosten zijn de betalingen aan werknemers voor niet-gewerkte uren in verband met ziekte en/of weerverlet. Deze betalingen worden op grond van de richtlijnen van het Europese systeem van rekeningen tot de sociale lasten gerekend.

Op grond van dezelfde richtlijnen zijn loonkostensubsidies en afdrachtverminderingen niet in mindering gebracht op de beloning van werknemers volgens de Nationale Rekeningen. Voorbeeld is de werktijdverkortingsregeling van het ministerie van SZW.

Extra werkgeversbijdragen aan pensioenen die verband houden met de sterk gedaalde dekkingsgraad van ondernemingspensioenfondsen, worden niet tot de beloning van werknemers gerekend, maar als kapitaaloverdracht van de betreffende onderneming aan haar (ondernemings)pensioenfonds. Extra werkgeverslasten aan pensioenen voor bedrijven die onder een bedrijfstakpensioenregeling vallen, worden daarentegen wel tot de beloning van werknemers gerekend.

Tabel 1. Banen van werknemers naar bedrijfstak

	2007	2008	2008				2009
			I	II	III	IV	I
1000 banen							
Landbouw en visserij	132	129	118	129	141	128	114
Industrie 1)	939	950	945	949	952	952	943
Bouwnijverheid	392	395	390	396	398	395	391
Handel	1292	1323	1305	1323	1333	1332	1320
Horeca	291	298	284	303	307	297	282
Vervoer en communicatie	461	467	464	468	468	467	460
Financiële instellingen	286	284	282	287	284	283	280
Zakelijke dienstverlening	1534	1578	1533	1583	1608	1587	1518
Openbaar bestuur	514	512	514	514	509	511	520
Gesubsidieerd onderwijs	453	463	465	466	454	467	467
Gezondheids- en welzijnszorg	1205	1224	1216	1222	1225	1232	1236
Cultuur en overige dienstverlening	342	351	346	354	349	357	352
Totaal	7841	7973	7861	7994	8028	8008	7884
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	-0,8	-4,0	-5,4	1,6	-3,5
Industrie 1)	0,4	1,1	1,1	1,0	1,3	1,1	-0,2
Bouwnijverheid	1,3	0,7	0,0	1,0	1,1	0,6	0,3
Handel	3,3	2,4	2,8	2,8	2,2	1,9	1,1
Horeca	4,7	2,2	3,1	2,1	1,7	1,9	-0,8
Vervoer en communicatie	1,6	1,2	1,6	1,3	1,0	1,0	-0,7
Financiële instellingen	0,4	-0,7	-0,5	-0,3	-0,7	-1,3	-0,7
Zakelijke dienstverlening	6,8	2,9	4,7	3,6	2,3	1,1	-1,0
Openbaar bestuur	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3	-0,8	-0,2	1,2
Gesubsidieerd onderwijs	2,5	2,3	2,7	2,5	2,0	1,8	0,5
Gezondheids- en welzijnszorg	2,1	1,6	2,1	1,5	1,0	1,7	1,7
Cultuur en overige dienstverlening	3,2	2,7	3,3	3,3	2,0	2,4	1,8
Totaal	2,8	1,7	2,3	1,9	1,3	1,3	0,3

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 2. Banen van werknemers naar economische activiteit, seizoengecorrigeerd

	2007	2008	2008				2009
			I	II	III	IV	
1000 banen							
Landbouw en visserij	132	129	131	129	125	132	126
Industrie 1)	939	950	946	948	952	951	945
Bouwnijverheid	392	395	394	395	396	395	395
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2045	2088	2074	2085	2092	2099	2085
Financiële- en zakelijke dienstverlening	1820	1862	1858	1864	1864	1859	1843
Niet commerciële dienstverlening	2513	2550	2541	2547	2549	2564	2575
Totaal	7841	7973	7945	7968	7977	8000	7969
%-verandering t.o.v. vorige periode							
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	1,2	-1,5	-3,0	5,4	-4,1
Industrie 1)	0,4	1,1	0,5	0,2	0,3	0,0	-0,7
Bouwnijverheid	1,3	0,7	0,4	0,3	0,1	-0,1	0,0
Handel, horeca, vervoer, communicatie	3,1	2,1	0,5	0,5	0,3	0,3	-0,7
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,7	2,3	0,6	0,3	0,0	-0,3	-0,9
Niet commerciële dienstverlening	1,8	1,5	0,5	0,2	0,1	0,6	0,4
Totaal	2,8	1,7	0,5	0,3	0,1	0,3	-0,4

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 3. Arbeidsvolume van werknemers naar economische activiteit

	2007	2008	2008				2009
			I	II	III	IV	
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	1,7	-1,7	-0,3	-3,5	-4,5	2,4	-3,2
Industrie 1)	0,4	0,8	0,5	0,7	1,0	0,9	-0,2
Bouwnijverheid	1,3	0,5	0,0	0,7	0,9	0,5	0,1
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	1,6	1,9	2,0	1,5	1,1	0,3
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,5	2,5	3,6	3,3	2,3	1,1	0,1
Niet commerciële dienstverlening	1,2	1,1	1,3	1,0	0,8	1,4	1,3
Totaal	2,4	1,4	1,8	1,6	1,3	1,1	0,5

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 4. Lonen en salarissen per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008				2009
			I	II	III	IV	
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	4,0	7,4	6,1	8,6	11,7	2,6	8,4
Industrie 1)	3,6	3,2	4,5	4,0	3,1	1,0	0,3
Bouwnijverheid	3,8	4,6	4,9	6,1	4,2	3,1	4,3
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,8	3,5	3,3	3,5	3,9	3,0	2,7
Financiële- en zakelijke dienstverlening	4,1	2,7	3,9	3,5	3,8	-0,4	-0,8
Niet commerciële dienstverlening	3,8	3,9	3,1	3,4	3,5	5,4	3,4
Totaal	3,7	3,5	3,8	3,8	3,8	2,5	1,7

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 5. Loonkosten per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008				2009
			I	II	III	IV	
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	3,6	7,9	6,7	9,0	12,1	3,3	8,3
Industrie 1)	3,3	3,6	5,0	4,4	3,6	1,4	0,2
Bouwnijverheid	3,3	5,0	5,3	6,5	4,7	3,4	4,2
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	3,7	3,5	3,7	4,1	3,2	2,7
Financiële- en zakelijke dienstverlening	3,6	2,7	3,9	3,6	3,9	-0,4	-0,8
Niet commerciële dienstverlening	3,7	4,3	3,4	3,7	3,8	5,9	3,4
Totaal	3,4	3,8	4,0	4,1	4,1	2,8	1,7

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 6. Aanpassingen jaarcijfers

		2006	2007	2008
%-verandering t.o.v. het voorgaande jaar				
Banen van werknemers	Voor aanpassing		1,7	2,7
	Na aanpassing		1,7	2,8
Arbeidsvolume van werknemers in arbeidsjaren	Voor aanpassing		1,6	2,4
	Na aanpassing		1,6	2,4
Lonen en salarissen per arbeidsjaar	Voor aanpassing		2,6	3,5
	Na aanpassing		2,7	3,7
Loonkosten per arbeidsjaar	Voor aanpassing		2,4	3,2
	Na aanpassing		2,4	3,4

Bron: CBS